

Cognitieve revalidatie

Dennis Felling, MSc.

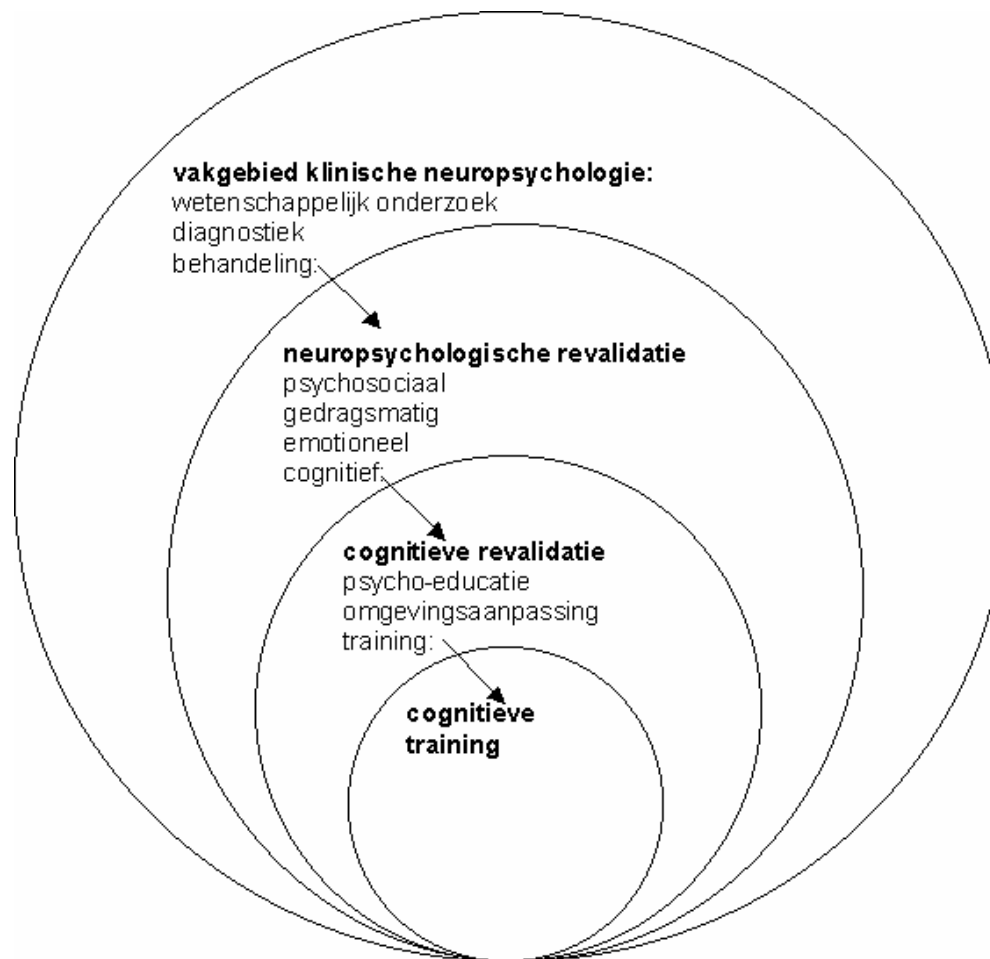
Gz-psycholoog

Klimmendaal locatie Zutphen

Overzicht

- Wat is cognitieve revalidatie?
- Diagnostiek
- Behandeling
- Casus
- Vragen? Zometeen en straks!

Wat is cognitieve revalidatie?

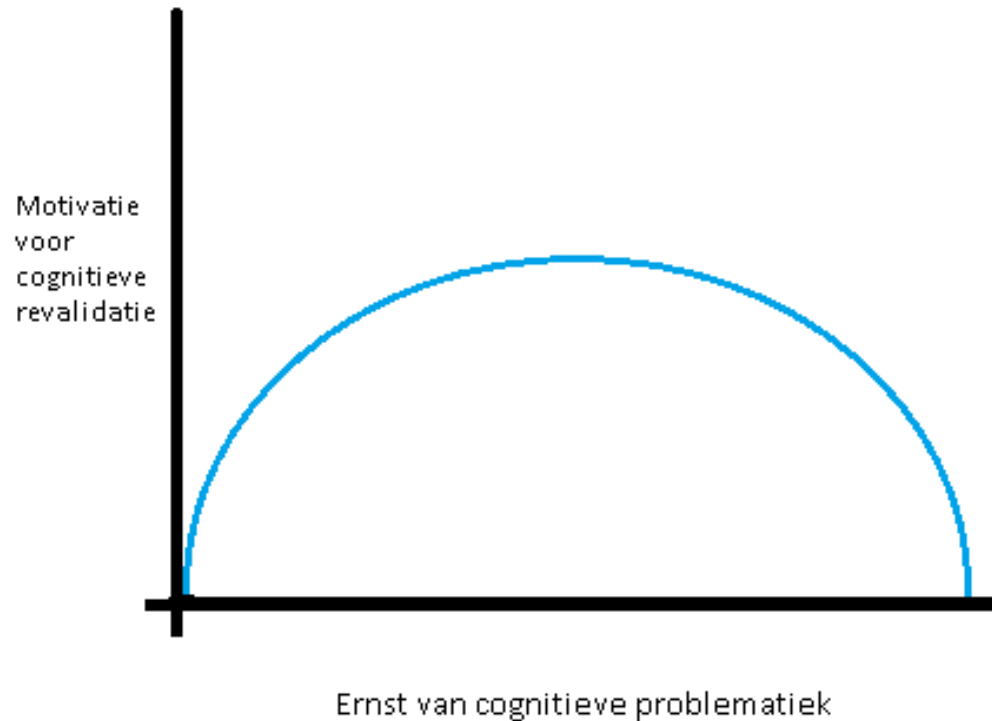
Een definitie

- 'Cognitieve revalidatie is een verzamelnaam voor interventies die gericht zijn op het verbeteren van cognitieve problemen na een neurologische aandoening.' (Fasotti & Spikman, 2014)
- Maar welke interventie(s) kies je?

Diagnostiek: klacht en hulpvraag

- Uitgangspunt is dat de patiënt een cognitieve klacht heeft...
...én daar 'iets mee wil' (de hulpvraag).
- Veel patiënten hebben cognitieve klachten.
- Een meerderheid 'wil daar iets mee', maar niet iedereen.

Diagnostiek: klacht en hulpvraag

Diagnostiek: hoe?

- Breed arsenaal aan diagnostische middelen:
 - Anamnese
 - Heteroanamnese
 - Neuropsychologisch testonderzoek
 - Vragenlijsten
 - Registratie-opdrachten
 - Observaties
- Zo minimaal mogelijk, maar zo uitgebreid als nodig is.

Diagnostiek: doelen

- Inzicht voor patiënt, omgeving en behandelteam
- Leerbaarheid in kaart brengen
- Adviezen ten aanzien van haalbaarheid activiteiten en werk
- Kiezen van geschikte interventies

Diagnostiek: voorbeelden

- Veel voorkomende cognitieve problemen zijn:
 - Problemen in de informatieverwerking
 - Moeite met tijdsdruk en drukke omgevingen
 - Geheugenproblematiek
 - Moeite met plannen en overzicht bewaren
 - Moeite met oplossingen bedenken en uit te voeren
 - Neglect
 - Apraxie
 - (Afasie)

Behandeling: drie varianten

- Educatie
- Omgevingsaanpassing
- Cognitieve training
 - Functietraining
 - Vaardigheidstraining
 - Strategietraining

Behandeling: educatie

- Altijd!
- Aan patiënt, maar ook aan het systeem.
- Deels algemene uitleg over cognitief functioneren.
- Deels op maat gemaakt op basis van gedane diagnostiek.
- Mondeling en schriftelijk.
- Herhalen en vaker op terugkomen.
- Juiste uitleg kan aanzet geven tot een betere omgang met cognitieve problemen en dus tot een beter functioneren

Behandeling: omgevingsaanpassing

- Aanpassen van de fysieke omgeving waarin cognitieve problemen zich voordoen, zoals op het werk.
- Voorbeeld: rustige werkplek zonder veel afleiding.
- Bij iedere patiënt zinvol.
- Bij patiënten met een beperkt leervermogen soms de enige mogelijke interventie.
- Denk daarbij aan zeer ernstige cognitieve stoornissen na CVA, maar ook aan laagbegaafden of patiënten met een (ernstige) autistische spectrumstoornis.

Behandeling: cognitieve training

- Term 'training' kan misleidend zijn.
- Reparatie van een beschadigde cognitieve *functie* is (waarschijnlijk) niet mogelijk. Ook niet door veel oefenen.
- Doel van cognitieve training is compensatie. De onderliggende stoornissen worden niet aangepakt, maar de gevolgen daarvan wel.
- Aantal in elkaar overlopende varianten van compensatie:
 - Algemene tips en trucs
 - Oplossingen voor concrete situaties bedenken en oefenen
 - Strategieën aanleren die in tal van situaties bruikbaar zijn

Behandeling: voorbeelden

- Geheugenstrategieën
- Omgaan met planningsproblemen
- Omgaan met tijdsdruk bij mentale traagheid
- Omgaan met beperkte belastbaarheid bij vermoeidheidsklachten
- Sociale omgangsvormen en lezen van emoties bij anderen
- Voorlichting voor patiënten
- Voorlichting voor de partner en andere naasten
- 'CR 2.0'

Casus

- Patiënt, man
- 53 jaar
- CVA rechter hemisfeer in 2014.
- Blanco voorgeschiedenis
- Eigenaar van eigen restaurant
- Helpt bij drukte in de bediening mee, doet zelf de administratie.
- Grote hobby: romans lezen en de debatclub.
- Intelligente en plichtsgetrouwe man.
- Gehuwd, twee uitwonende kinderen.

Casus

- Geen hinderlijke motorische en sensorische klachten meer
- Wel erg vermoeid, met name na het weekend
- Partner vindt hem prikkelbaar
- Overziet de situatie in het restaurant niet meer als het druk is
- Overweegt dat aan personeel over te laten, maar wil dat liever zelf doen
- In drukkere weken ervaart hij veel stress en komt hij vaak in tijdnood
- Romans lezen gaat goed, maar kost wat meer tijd
- Bij de debatclub is er bij elk debat een punt dat hij het niet meer volgt
- Hij is onzeker geworden en wordt steeds somberder

Vragen?